

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๕

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

LIVEWORKSHEETS

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑

ซึ่งทูลเตือนเหมือนจะชูให้รู้รอบ	ขอความชอบตราบกัลปาวสาน
อย่าฟังพ้องสองโสตจงโปรดปราน	ด้วยลมพาลพานพัดอยู่อัตรา
จงสอดส่องตรองตรึกให้ลึกซึ้ง	เป็นที่พึ่งผ่อนผันให้หรรษา
ถึงแม้นมาตรขาดเด็ดไม่เมตตา	กรุณาแต่หนังสืออย่าถือความ ฯ

(เพลงยาวถวายโอวาท, สุนทรภู่)

๑. บทอ่านข้างต้นมุ่งเน้นให้ผู้อ่านปฏิบัติตนอย่างไร

ก. ฟังเรื่องราวต่าง ๆ แล้วต้องคิดก่อนที่จะเชื่อ

ข. รับฟังเรื่องราวจากหลาย ๆ ฝ่ายให้ทั่วก่อนตัดสิน

ค. ฟังเรื่องราวต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อจะได้ปฏิบัติไม่ผิดพลาด

ง. รับฟังเรื่องราวจากใครก็ตาม ต้องสอบถามผู้ใหญ่ที่เคารพ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๒

โอ้ว่าพระทูลกระหม่อมแก้ว	จะขับเมียเสียแล้วหรือไฉน
พระเคืองข้องน้องผิดด้วยสิ่งไร	ภูวไนยไม่ทรงพระเมตตา
ถึงกระไรไต่ถามความสักนิด	ถ้าแม้นผิดแล้วก็ตามแต่โทษา
นี่ทรงฤทธิ์ไม่พิจารณา	ชะรอยกรรมเวราของน้องนี้

(บทละครนอกเรื่องไชยเชษฐ์, พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

๒. บทอ่านข้างต้นแสดงความรู้สึกใดของผู้พูด

ก. แค้นใจ ข. ทุกข์ใจ

ค. น้อยใจ ง. เศร้าใจ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๓ - ๔

เจ้าพลายตกใจไม่มีขวัญ	บอกความพ่อพลันไม่มุสา
ลูกหลับใหลฝันไปว่าศรีมาลา	เจ้าจะคลอดลูกยาเจ็บครวญคราง
เห็นยายหมอตำแยแกมักง่าย	ทำ**จู่ลู่**ดูดายเมื่อลูกขวาง
เกรงจะเป็นอันตรายวายวาง	ลูกตีแกดังผางพอถูกม้า

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามได้นางศรีมาลา)

๓. คำที่ขีดเส้นใต้ในบทอ่านข้างต้นมีความหมายตรงกับข้อใด

ก. นิ่งเฉย ข. วู่วาม

ค. ประหม่า ง. อ้อยอิ่ง

๔. ข้อใดปรากฏในบทอ่านข้างต้น

ก. จารีต ข. ค่านิยม

ค. วัฒนธรรม ง. ความเชื่อ

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๕

พี่ดูใจค่ายนอกออกหนักแน่น	ดังเขตแคว้นคูขอบนครหลวง
ไม่เห็นจริงใจนางในกลางทรวง	ชายทะลวงเข้ามาบ้างจะอย่างไร
	(นิราศพระบาท, สุนทรภู่)

๕. จากบทอ่านข้างต้น ผู้แต่งเปรียบคูเมืองกับข้อใด

ก. ความจริงใจของนางที่รัก
ข. ความเด็ดเดี่ยวใจของนางที่รัก
ค. ความมั่นคงของใจของนางที่รัก
ง. ความเข้มแข็งของใจของนางที่รัก

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๖

ดอกเอ๋ยดอกไม้	คนเขาใช้ทุกงานสถานที่
ตั้งแต่เกิดจนตายหลายพิธี	ดอกไม้มีภาระตลอดกาล

๖. บทอ่านข้างต้นกล่าวถึงเรื่องใด

ก. ชีวิตของดอกไม้
ข. คุณค่าของดอกไม้
ค. หน้าที่ของดอกไม้
ง. ความหมายของดอกไม้

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗

จึงเอามือพลายแก้วลงจดขัน	เราชื่อต่อกันจนตายเหนอ
ถ้าใครทรยศคดต่อเกลอ	ให้เทพเธอสังหารผลาญชีวัน
อันดาบองครักษ์ทั้งสี่หมู่	อย่าให้แคล้วคอกูเป็นแม่นมั่น
ขอให้พลัดมารดาห้าร้อยกัลป์	จิ้มเอาเหล้าในขันขึ้นควั่นคอ
	(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)

๗. บทอ่านข้างต้นกล่าวถึงเรื่องใด

ก. การปฏิญาณและการสาปแช่ง
ข. การสาบานและการสาปแช่ง
ค. การอธิษฐานและการสาบาน
ง. การสาปแช่งและการบนบาน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘

อนึ่งศิลป์งามเด่นเป็นของชาติ	เช่นปราสาทปรางค์ทองอันผ่องใส
อีกดนตรีรำร่ายลวดลายไทย	อวดโลกได้ไทยแท้อย่างแน่นอน
	(วัฒนธรรม, หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)

๘. ข้อใด<u>ไม่</u>ปรากฏในบทอ่านข้างต้น

ก. นาฏกรรม
ข. จิตรกรรม
ค. สถาปัตยกรรม
ง. ประติมากรรม

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙

เสียเจ้าราวร้าวมณีรุ้ง	มุ่งปรารถนาอะไรในหล้า
มิหวังกระทั่งฟากฟ้า	ซบหน้าติดดินกินทราย
	(เสียเจ้า, อังคาร กัลยาณพงศ์)

๙. ข้อใด<u>ไม่</u>ปรากฏในบทอ่านข้างต้น

ก. ความเสียใจ
ข. ความลำบาก
ค. ความอดอยาก
ง. ความไม่คาดหวัง

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๐

พาราเซตามอลเป็นยาที่สามารถซื้อได้โดยไม่ต้องมีใบสั่งแพทย์ เป็นยาพื้นฐานที่ใช้บรรเทาอาการไข้และปวดศีรษะ โดยทั่วไปพาราเซตามอลจะปลอดภัยต่อมนุษย์หากได้รับในปริมาณที่เหมาะสม แต่หากได้รับปริมาณมากเกินไปหรือเกิน ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อครั้งหรือ ๔๐๐ มิลลิกรัมต่อวันในผู้ใหญ่ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อตับได้ แต่ผู้ป่วยบางรายรับประทานขนาดปกติก็อาจส่งผลต่อตับได้ อันตรายจากการใช้ยานี้จะพบมากขึ้นในผู้ดื่มแอลกอฮอล์ พิษของพาราเซตามอลทำให้เกิดภาวะตับล้มเหลว

๑๐. ใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้นคืออะไร

ก. พาราเซตามอลเป็นยาที่มีอันตรายต่อตับ
ข. พาราเซตามอลมีประโยชน์มากต่อมนุษย์
ค. พาราเซตามอลเป็นยาที่สามารถหาซื้อได้ง่าย
ง. พาราเซตามอลเป็นยาที่ต้องใช้อย่างระมัดระวัง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑

คำกล่าวนี้หลายคนอาจตีความหมายว่า พ่อ คือ บุคคลที่ควรยกย่อง บูชาดุจพระพรหม แต่อีกความหมายหนึ่ง อาจหมายถึง พ่อ คือ บุคคลที่มีพรหมวิหารสี่ตามหลักของพุทธศาสนา คือ มีความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา แต่จะตีความหมายใดก็ตาม เราทุกคนต้องยอมรับความจริงว่าพ่อคือบุคคลสำคัญในครอบครัวที่เป็นเสาหลักในการทำให้ครอบครัวมั่นคงนั่นเอง

๑๑. ข้อความข้างต้นควรเป็นส่วนขยายของใจความสำคัญในข้อใด

ก. พ่อมีค่าประดุจพรหม
ข. พ่อคือพรหมของลูก
ค. พ่อมีหลายความหมาย
ง. พ่อคือเสาหลักของครอบครัว

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๒

คนไทย ๑ คนปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากถึงปีละ ๒.๑๘ ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วน ๐.๘ % เมื่อเทียบกับประชากรทั่วโลก ขณะที่คนญี่ปุ่นปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ปีละ ๙.๔๑ ตันต่อคน ส่วนยักษ์ใหญ่อเมริกามีส่วนสร้างภาวะโลกร้อนปีละ ๑๙.๖๘ ตันต่อคน

๑๒. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้เขียนบทอ่านข้างต้น

ก. ให้ข้อมูลจำนวนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่คนปล่อย
ข. กระตุ้นให้หาวิธีลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
ค. เปรียบเทียบจำนวนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่คนไทยปล่อยออกมา
ง. ชี้ให้เห็นปัญหาภาวะโลกร้อนที่มีสาเหตุจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๓

การรับประทานถั่วขาวพร้อมอาหารทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดลดลงจึงมีส่วนช่วยป้องกันโรคเบาหวาน นักวิจัยพบว่าการรับประทานถั่วขาวพร้อมอาหารที่มีระดับน้ำตาลสูง เช่น ขนมปังขาว จะช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้คงที่ ยิ่งรับประทานถั่วขาวมากเท่าใด ระดับดัชนีน้ำตาลของอาหารและน้ำตาลในเลือดก็ยิ่งลดต่ำลงเท่านั้น

๑๓. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดกล่าว<u>ไม่</u>ถูกต้อง

ก. ถั่วขาวมีคุณสมบัติช่วยลดน้ำตาลในเลือด
ข. การรับประทานถั่วขาวแทนอาหารจะช่วยรักษาโรคเบาหวานได้
ค. หากรับประทานอาหารที่มีน้ำตาลสูงควรรับประทานถั่วขาวด้วย
ง. น้ำตาลในอาหารและน้ำตาลในเลือดจะลดลงมากเมื่อรับประทานถั่วขาวจำนวนมาก

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๔

ตั้งแต่ยังเด็ก มากิโรไม่สนใจของเล่นอื่นใด สิ่งเดียวที่ดึงดูดเขาคือไฟจักรยานที่เกิดจากการปั่นไดนาโม เขาอัศจรรย์ใจมากว่าแสงไฟเกิดขึ้นได้อย่างไรและนั่งดูไฟจักรยานของเพื่อนบ้านเป็นเวลาหลายชั่วโมงหลังเลิกเรียน เขาเริ่มเก็บของเหลือทิ้งเท่าที่หาได้รวมทั้งชิ้นส่วนจักรยานเก่า ๆ ครั้งหนึ่งถึงกับแกะวิทยุทรานซิสเตอร์ของแม่เพื่อหาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ เป้าหมายและความใฝ่ฝันของเขาคือการผลิตกระแสไฟฟ้า

๑๔. จากบทอ่านข้างต้น มากิโรมีบุคลิกลักษณะตรงตามข้อใด

ก. มุ่งมั่น
ข. อดทน
ค. มีความคิดสร้างสรรค์
ง. มีความเพียรพยายาม

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๕

การรักษาความสะอาดในชุมชนไม่ใช่หน้าที่หลักของใคร แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดูแลรักษาความสะอาด พร้อมช่วยสร้างวัฒนธรรมการทิ้งขยะ ปรับปรุงภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมให้น่ามอง ซึ่งถือเป็นการลดผลกระทบด้านมลพิษทางกลิ่นและแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคได้

๑๕. บทอ่านข้างต้นมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

ก. โน้มน้าวใจให้ช่วยกันรักษาความสะอาด
ข. อธิบายผลที่ได้รับจากการรักษาความสะอาด
ค. แจ้งให้ทราบผลดีของการรักษาความสะอาด
ง. เตือนให้ตระหนักในหน้าที่ของตนเองในการรักษาความสะอาด

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๖

ทำงานคนเดียวก็รับความสำเร็จในรูปของความชื่นชมยินดีเต็มที่เพียงคนเดียว ทำงานเป็นกลุ่มได้ลิ้มรสชาติของชีวิต และภูมิใจในความสำเร็จ

๑๖. บทอ่านข้างต้นส่งเสริมให้ผู้รับสารทำอย่างไร

ก. ควรร่วมมือกันทำงาน
ข. ควรทำดีต่อเพื่อนร่วมงาน
ค. ควรทำงานของตนให้ดีที่สุด
ง. ควรทำงานอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๗

การอ่านมาก ๆ อาจช่วยให้ผู้อ่านตัดสินปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของผู้อ่านได้อย่างรอบคอบ

๑๗. ข้อใดเป็นเหตุผลสนับสนุนบทอ่านข้างต้น

ก. การอ่านทำให้มีความรู้กว้างขวาง
ข. การอ่านเป็นทักษะสำคัญในการใช้ภาษา
ค. การอ่านทำให้มีความคิดทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์
ง. การอ่านทำให้มีประสบการณ์ เข้าใจโลก เข้าใจชีวิตมากขึ้น

LIVEWORKSHEETS

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๘

มนุษย์ทุกคนควรจะถือเป็นหน้าที่ที่จะทำให้พ้นทุกข์ ซึ่งมีให้เลือกหลายวิธีตามจริตที่แตกต่างกัน และควรถือเป็นหน้าที่ที่จะช่วยให้เพื่อนมนุษย์ได้พ้นทุกข์ และช่วยให้พบการเรียนรู้ที่ดีที่สุด เพราะการอยู่ด้วยความเข็งหรือทุกข์ระทมไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม ย่อมเป็นชีวิตที่ขาดทุน

๑๘. ข้อใดคือ “ชีวิตที่ขาดทุน” ตามความหมายในบทอ่านข้างต้น

ก. ชีวิตที่ไม่มีความสุข
ข. ชีวิตที่ขาดการเรียนรู้
ค. ชีวิตที่ขาดประสบการณ์
ง. ชีวิตที่ไม่ได้ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๙ - ๒๐

LIVEWORKSHEETS

๑๙. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใด**ไม่ใช่**ประโยชน์ของธาตุเหล็กและโฟเลต

ก. เพิ่มความแข็งแรงให้เด็กทารก
ข. ขจัดปัญหาทารกพิการแต่กำเนิด
ค. อัตราเสี่ยงของภาวะโลหิตจางลดลง
ง. ช่วยให้ผิวพรรณผุดผ่องเป็นยองใย

๒๐. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดกล่าว**ไม่**ถูกต้อง

ก. ชาหรือกาแฟทำให้กระบวนการดูดซึมธาตุเหล็กบกพร่อง
ข. ตับเป็นอาหารที่มีทั้งธาตุเหล็กและโฟเลตเป็นส่วนประกอบ
ค. ผักและผลไม้ทุกชนิดประกอบด้วยโฟเลต แต่ไม่มีธาตุเหล็ก
ง. ยาเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิกเหมาะกับหญิงวัยเจริญพันธุ์

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น "ถ้าโลกนี้ไม่มีป่าไม้จะเป็นอย่างไร" ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒ - ๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที

LIVEWORKSHEETS